743

Forga

L'APLECH DE L'ALEGRIA

Preu:

UNA Pesseta

13

Al discretíssim actor, lo bon
nich Sen Joan Casasca en
ova de la consideració y simpatia
de
R. Borrás

L' APLECH DE L' ALEGRIA

R. Forga y Clará

L' Aplech de l' Alegría

Música de
JAUME ROGÉS

Sarsuela amb 1 acte de
constúms empordaneses

TIPOGRAFÍA DE VALLS Y BORRÁS
Carme, 20
BARCELONA

Propietat del Autor. Ningú podrá representá, traduhir ni reimprimir aquesta obra sense permís.

La *Sociedad de Autores Españoles* és la encarregada del cobro dels drets de propietat.

Fet lo dipósit que marca la lley.

Al profesor

En JAUME ROGÉS

com estímul á sa inspirada música, li dedica aquesta obra

L'Autor.

Digitized by the Internet Archive
in 2012 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

http://archive.org/details/laplechdelalegra19513rogs

PERSONATJES

	Actrius y actors
CELO (pagesa 18 anys).	Sra.
JOANOLA (mullé d' en Filó, 40 anys) .	»
FILÓ (pescadó, 50 anys)	Sr.
JAYO (avi de Celo, 70 anys)	»
CABROT (pescadó, 25 anys)	»
FRIGOLET (carradó, 20 anys	»
XARUL (carradó, 30 anys)	»
XIFRÓ (fabricant de taps, 40 anys) . .	»
CANTAYRE (poeta foraster, 30 anys) .	»

VEU, que canta la cansó de l' Emboyrada.

Pagesas, pagesos, pescadors, excursionistas, tapers, sardanayres y cobla.

Epoca present.—Acció en la platja de Llafranch (Palafrugell)

NOTA: Tots vestiránt endiumenjats al istil de la terra, escepció de Cantayre, que vestirá 'l trajo distingit de ciutat.

612235

ACTE ÚNICH

L' escena simulará la platja de Llafranch. Al fons el mar. Esquerra muntanyas pins y rocas, ont hi ha el camí de pujá al Far de San Sebastiá. Dreta casal ont s' hi aplégan á brenar obrers y obreras, tapers. Dit casal ostentará al cim de la porta una bandera. Es la festa de Santa Rosa; prop la porta hi haurá un banch de pedra.—Prop de posta de sol.

ESCENA PRIMERA

Al aixecar-se 'l teló se sent cantar á l' Emboyrada una cansó, y el brugit d' homes y noys que córren per la platja, en últim terme, restan en silenci. A primer terme Cabrot y Frigolet.

CANSÓ (*Desde dintre*)

¡Vinguin las tenebras
á cercar els cors!
¡Fineixin las rassas
dels que son traidors!

¡Fonguéu Santa Rosa
al aygua del mar,
que hi tinch á ma filla
y la vuy besar.

FRIG. ¿Has sentit com refila la boja?

CAB. ¡Pobre dona! corre com un llamp, canta, que canta, y salta d' un marge al altre com ocell esgarriat...

FRI. Be, deixem-la, fa? Confio ab tu, Cabrot. Ja ho sabs; ajúdam y no 't queixarás.

CAB. ¿Vols dir que 'n surtirás d' aquesta pensada? per xó, ja li diré, ja.

FRIG. Al aplech dels Angels va jurar qu' era ben meva. Ves, perque no pot deixar-la anar ab las altres? Aquest Jayo no te cor, vatja; s' estima mes véurela plorar.

CABR. ¡Potser es mes bó del que 't pensas! T' hi cap-ficas molt ab la Celo, ja t' ho diré, jo...

FRIG. M' agrada, l' estimo...

CAB. ¡Vatúa la lleva! Fes com jo, home; faig bromalla ab totas quan venen á estirar l' estrop, riuhen forsa y jo, content ¡llamp ma mati! Ab lo demés, no hi penso... ¿S' enjogassa la mar? donchs esperar temps millor. Tu no sabrías, ferho, ¿fa?

FRIG. Jo, vaig mes depressa que tu, Cabrot (*remors de veus dintre la casa*). S' acosta 'l Jayo. M. arribo fins á dalt. Confio ab tu, ¿eh? (*tot anantsen*).

CAB. Per mi farà bonansa (*fent una riallada*).

FRIG. Adeu! Tornaré ab la cobla (*s' en va pel cami del Santuari*).

CAB. Fins á ballar-ne un altre, donchs (*anantsen dret als xicots y homes que jugan per la platja*) Noys! ¿Fèm la rotllana? (*mormulls d' aprobació*) ¡Au! (*s' aplegan assentats á terra en rotllo y mentres Cabrot tria un baylet pera posar al bell mitj cantan á chor*).

CHOR

¡Visca la festa del Empordá!
enlayre 'ls brassos, ¡oydá, oydá!

CABROT

Somi, companyas, tots paréu ment
y fem la gresca solemnement.

CHOR

Enlayre, vinga, ben acoblats
que la rotllana farém plegats.

CABROT (*Fent corre 'l xicot*)

Un, dos, tres, ¡visca la festa
que 's catalana!

Un, dos, tres, que giravolti
nostre rotllana.
(*Repeteix'l chor y van seguint fent corre'l xicot ab grans riolladas.*)

ESCENA SEGONA

DITS Y FILÓ, JAYO Y CELO

FILÓ. ¿Que os en sembla Jayo, aquesta maynada?

JAYO. (*Agafat del bras de Celo*) Son al seu temps (*ab un bastó*).

CELO. (*Acompanyant-lo á seure*) No! no hi 'niré mes als aplechs ab vos... ¡fós viu el pare! (*plorant*).

FILO. Vatja, dona. Ton avi et vol bé; no vol que 't cansis.

CELO. Perque no 'm diverteixi ho fa.

JAYO. (*Posantsa una flor que duya á la ma, al trau de l'americana*) Ton pare, que Deu lo perdó, encare t' hi duria menos...

CELO. Aixó, ho diheu vos.

JAYO. Bé; he dit que no, y s' acabat.

FILÓ. (*Amorossintla*) No tardaránt á baixá,dona.

CAB. ¡Au! vinga, ben estirat, he? (*continuant el joch*).

FILÓ. Pro, ¿que, no veyeu aquests brivalls?

JAYO. Ditxosos ells. A mi s' ha m' acaba...

FILÓ. ¿Que voleu dir?

JAYO. Que no crech venirhi més.

CELO. ¿Que sabéu vos? També ho deyau l' any passat.

FILÓ. El teu avi, Celo, es un peix que 'ls ams no hi póden. Te la mort espantada, ¿fa Jayo? (*tocantli l' espatlla rient*)

JAYO. ¡Si, riuten. També seguiréu per xó...

FILÓ. ¡Oh! ja, ja, pero las puntorras estiguin ben plenas y no manqui vi al porró; lo demés, deixeu que ronqui l' aigua.

JAYO. Tu si que no sents fredinya ni caló...

FILÓ. No veyéu que ja 'm coneix el vent? Perxó també 'l sento. No 's tot hú, pescá á la xábaga ó l' encesa, Jayo. Quan fa fret, n' hi ha per tothom, ¿fa, Celo?

CELO. Ben net que si. ¡Mirau com fan aná aquell baylet! (*alegroya*).

FILÓ. (*A Cabrot*) ¡Tu! que no li feu mal.

CAB. No tingueu pó... (*als noys*) Au! paréu ment. ¡Vinga! (*repetint 'l joch*).

JAYO. Tot es alegría per ells...

FILÓ. Son joves, ja os ho diré, jo.

CAB. Avuy tot val, home.

CELO. (*Acostantsi*) ¿Qu' esteu divertits? (*fent una rialla*).

CAB. Gracias á Santa Rosa que 't veig riure... ¿T' hi vols posá tu? ¡Au! (*volguentla agafar*).

CELO. ¡Fuig d' aquí! (*apartantsen*)

CAB. ¿Que tens po d' ensenyá el coló de las mitjas? Séu, dona.

CELO. Te dit que no; m' estimo mes veurho.

CAB. Traydorota! ¡Vinga, donchs, noys! (*cau el xicot y fan gran riallada*)

FILÓ. ¡Ah salau, quin llubarro! (*trayentse la petaca y oferintla á Jayo*) ¿Que voléu serhi?

JAYO. Gracias noy. Emprés de brená, si per cas.

FILÓ. Ho farém aviat ¡fumeu! (*insistint y fent que no ab la má*) ¿No? fora! (*omplint la pipa*).

ESCENA TERCERA

DITS Y JOANOLA (*De dintre la casa*)

JOA. ¡Ah! sembla que busquéu l' ombra, Jayo?

JAYO. Si, noya; hi estich bé an' aqui...

JOA. ¿Y voléu brenari?

FILÓ. ¡Visca! Jayo...

JAYO. No, no, ja ho farem dintre.

JOA. Com volgueu (*cridant*) Cabrot!

FILÓ. Que ja está apunt, noya?

JOA. S' han d' adobar las groinas.

CAB. (*A Joanola*) ¿Qu' hem cridavo?

JOA. Si; pallarola, ¡vina!

CAB. (*Acostantsi*) ¿Que voleu?

JOA. Que sabas sa llossa gran, tú?

CAB. (*Resolut*) Per dins sura...

JOA. Donchs no la trobo.

FILÓ. Búscala bé, Titona (*fentti posturas*).

JOA. Fuig-me d' aqui espantall (*á Celo*). Aném noya que m' ajudarás una mica.

CELO. Prou.

JOA. Ja l' amagaré altra vegada (*anantsen*).

CAB. ¡Joanola!

JOA. (*Desde 'l peu de la porta*) ¿Que 't fa mal are?

CAB. La panxa. ¿Que no puch brená, encare?

JOA. T' haurás d' esperá, noy; pel qu' has treballat avuy.

CAB. Es festa. Avuy menjá y fora ¿eh, Filó?

FILÓ. Això et salva (*á Joanola*). Au! enllesteix.

JOA. Plaga! (*s' en vá*).

CAB. Noys! n' hem dintre. Ja baixarant del Far, aquells. Veuréu quin modo d' estirá els rems, mes tard (*tots van á dintre;á Jayo)* ¿que voleu fe 'l toch, Jayo?

JAYO. No, noy, gracias.

FILÓ. ¡Passa, anguila! (*enpenyent-lo*).

CAB. (*Rialler)* Me féu pessigollas, home (*entrant á dintre*).

FILÓ. (*A Jayo*) El tindrém de casá ab la fumada. Llavors si que estirarás l' estrop, ¿eh?

CAB. (*Al peu de la porta*) Que voleu dir que no faig forsa ¡vatua l' onada!

FILÓ. No veus may la lleva, pensant ab ella (*gran rialla á dintre*).

CAB. ¡Mira 'ls baboys! (*pels de dintre y fora*).

JAYO. ¿Que tal se 't porta be en Cabrot?

FIÓ. Un xich barrilayre; pero es treballadorot. Per xó me 'l estimo.

JAYO. Es un bon xicot.

FILÓ. Per forsa. Si no l' haguéssim arreplegat, quan va quedar orfe, ¿ont seria? per are, no ha dat motiu, que diguéssim per treure 'l de casa. Tant jo com la Joanola ens el estimém molt.

JAYO. Ell també os estima ¡pobre Cabrot! plorant m' ho deya un día á vila. N' esta agrahit del que li heu fet.

FILO. Si no fes bondat li ompliria una puntorra y á viure com les aus...

JAYO. Son maynada, encare; per ells, tot es ballá y riure.

FILÓ. Que s' hen atipin avuy que 's d' alegría.

JAYO. Ben cert. ¿Quina Cobla ha vingut enguany, la de Bagur?

FILÓ. Justa! No tardará á baixá. Son al santuari com cada any.

JAYO. Ja ho fan bé, si vólen.

FILÓ. Si que ho aixafan bé. ¿Os enrecordéu l' any passat, per *cerca-vilas* á la Bisbal quina sardana més caya van enjegar?

JAYO. Prou, tantas en tocaban...

FILÓ. Las xicotas semblavan pallarolas obertas; l' una al costat del altre; ¡quina manera de pahí las fasolas, fá? (*molt alegre*).

JAYO. ¡Oh! si; las camas me ballan quan el flovíol refila.

FILÓ. Are, no més podeu mirarho, vos.

JAYO. Pero 'l cor las balla, encare; quan canta la tenora, sembla que créixin las forsas.

FILÓ Que si, que si; ab cada assahinet que hi fan las noyas, d' alegroyas, que escarneixen la vostra euga (*se sent cantar al lluny l' emboyrada*). (Pausa).

JAYO. ¿Has sentit?

FILÓ. Cert. Es la mare de la Mariona.

JAYO. ¿L' Emboyrada al Aplech?

FILÓ. Desde trench d' alba, que va y vé del Santuari.

JAYO. ¡Pobre dona! fa un any Filó d' aquella desgracia.

FILÓ. Just. També hi ha l' Isart per dalt.

JAYO. ¿El deshonradó de sa filla?

FILÓ. Aixó mateix.

JAYO. Vatja un pinsá n' hi ha d' aquell!

FILÓ. Tot va ser boira, alló.

JAYC. Un llop hauría de cercá 'l lladre.

FILÓ. No tinguéu pó, te bona cala per aferrar-si. ¡Mirau! (*senyalant al fons*) sota aquella

volta que fa 'nant á Calella, pescavam á l' encesa, el Cabrot y els altres. quan s'hi va deixá aná ¡quin terratrémul!

JAYO. Tot m' esgarrifo al pensarhi.

FILÓ, L' espant va ser gros. Jo, encantat ab la llum del Far que giravoltava pera guiar las naus, donchs feya poch que havia agafat els rems, sols sentiam la remor de les onas, quan de sobte ¡¡plaff!! Un espatech d' aygua enlayre y un trángul de ferm al entorn. Sentí alló, foch, y tot lo que duyam va aná á fons. Tots restárem en sílenci, fins que revingut en Cabrot, que flectat de jenolls, resaba, vareig dir: Aixó es una desgracia; algú ha caigut al aygua, noys.

JAYO. ¡Pobre Mariona! no váreu pogué salvarla.

FILÓ. Era imposible ¡llamp me mati! La nit era fosca y feya unas remolinadas de vent que espantaba á las rocas. Va aná al fons depresa. Tot van ser ditas; á primera hora baixáren del Far y vam saber la trista nova.

JAYO. ¡Valgam Deu!

FILÓ. Tot va sé inutil. Varem resar-li y en paus. D' allavors ensá, que no manca gayre per quets llochs, sa mare, y creguéu que vol voluntat pujá tant subint al santuari.

JAYO. ¡Pobre dona!

FILÓ. Ja ho veyeu Jayo, l' amor si 'n porta de desgracias.

JAYO. Per xó vuy la Celo ben aprop. Síguin donas ó bé homes, lluny, si 's pot, de gents dólentas.

FILÓ. Bé, pero tots els peixos no son iguals.

JAYO. Veurás, com més lluny milló del perill.

FILÓ. ¡Pobre Emboyrada! ¡Oh! y avuy semblava que feya tard, corría ¡Vatúa la lleva!

JAYO. Jo crech que no hi es tota desde allavors.

FILÓ. Per la pesca de demá, que no juraría lo contrari.

JOA. (*De dintre*) ¡Filó!

FILÓ. ¡Ah salau! Jayo, ens cridan. Aném per la anchoba are.

JAYO. Si, que'l sol llensará sas darreras llambregadas (*aixecant-se y anant dret á la casa*) ¡quinas fetas al mon!

FILÓ. ¿Que hi voleu fer? Are, á menjá y riure' home. ¡Au! ¡Au! (*fent-lo passar á dintre ab amorositat*).

ESCENA CUARTA

XARUL, CANTAYRE Y XIFRÓ (*venen de cassera y portan escopetas y sarró que deixan després de cantar el següent terceto; vénen de l' esquerra*).

¡Au! companys, cantém
un hímne á la vida
¡Au! companys, cantém
un himne á la vida
per ella brindém.

Que 's l' aplech de l' alegría
una festa popular
y als acords d' una sardana
enlayrats podrém ballar.

Si la terra s' engalana
tots portemi bellas flors,
que 's la festa catalana
el ramell de sos amors.

¡Au! companys cantém
un himne á la vida
¡Au! companys cantém
un himne á la vida
per ella brindém
(*Xifró s' assenta desseguida*)

XARUL. ¿Sembla qu' esteu cansat Xifró?

XIFRÒ. Una mica, sort que 'l sol fuig de la platja (*á Cantaire*). Y quanta gent per tot arréu, ¿fá?

CANT. Just; tu ho has dit, Xifró, gent; personas no gayres.

XARUL. ¿Y aixó?

CANT. Per que á fora n' hi ha que sols hi van á fer dany. Vés, are, perqué tenian de ferlo malvé, aquell arbre?..

YIFRÓ. Be, home, bé, no t' hi amohinis. Aquet, si li tocan una fulla s' enfada...

CANT. Conque si. ¿Volen res mes bell que la naturalesa?

XIFRÓ. Si, home; es la mare de tot, ja ho sabém.

CANT. ¿Per que l' han de fer malve, donchs?

XARUL. ¿Y quan els tàllan arrant de terra?

CANT. Llavors, es per l' industria; per doná pá als treballadors. Aquets ho feyan per destrucció no més.

XIFRÓ. Desde 'l torrent del *Virrey* que vens dient 'l mateix, home. Deixa que fássin. Mal com no aplánan el *Puigmal*. Ja els espavilaran. El que sento qu' ens hem cansat molt.

XARUL. Y total, rés de casera.

XIFRÒ. Serant mes grososs per un altre día...

CANT. (*Contemplatiu*) ¡Com rossinyoléixan els aucells, avuy!

XIFRÓ. La caló els fá cantar.

XARUL. ¡Quina caminada! ¿eh, noys?

XIFRÓ. Sinó, qu' estich tant cansat á dalt del Far tornaria. ¡Que si deu estar be, are!..

CANT. Es l' únich lloch que m' ha agradat, ¡tant enlayre! ¡devant l' inmensitat!

XARUL. ¿Qui volen torná á puja?

XIFRÓ. Si, ell no baixa, per 'vuy qu' hem perdon St. Sebastiá.

CANT. Ja 'm complert com á bons excursionistas (*sentant-se prop Xifró*)

XARUL. (*Mirant dintre la casa*) Hi ha en Jayo á dintre.

XIFRO. De segú hi ha la Celo, també.

XARUL. ¡Cá! deu ser al santuari ab la cobla (*passejant per la platja*).

XIFRÓ. No ho creguis pás. La vol aprop de sas pantalons l' avi, ¿que mes voldria ella?..

CANT. ¿Altre esclava de l' egoisme d' un vell? ¡pobre xicota!

XIFRÓ. ¡Uy! com se coneix que 'ts un cantayre. Tor son flors y cansóns per tú; tot bonich á n' el teu modo. Pro 'l seu avi, fa bè de vegilarla, noy. Córren uns pinsáns...

CANT. Pero la joventut no vol reixas, Xifró.

XIFRÓ. Tampoch tristesas no vol; y créuma, dius tu, que la llibertat dels aucells es un símbol d' avens de l' Humanitat, no és aixo?

CANT. Si; ells, ens ensenyan á treballar per la pau.

XIFRÓ. Pero t'espavilan 'l blat, si no'ls empaytas.. la gent fá com ells ..

CANT. ¡Sembla que 't raqui la vida dels aucells!

XIFRÓ. Lo qu' hem raca es el blat ¿quin fruit en trech, jo, dels aucells?

CANT. T' alegran la vida, quan reposant á l'

ombra d' un arbre sens anyoransa de quelcóm estimat ¿pots negar-me la bellesa de sos cants? ¿lo bons que son per destruir insectes?

XIFRÓ. No, aixó, no; pero ¿que vols que 't digui? soch práctich jo á la vida.

CANT. Es fabricant y próu, Xifró, no 'ns entendriam.

XIFRÓ. Prou, home, prou. Tots dos cantém. Tu, á la Naturalesa, encare qu' estiguis dejú; jo, sols li canto quan vaig be d' estómach.

XARUL. (*Interrumpintlos*) ¡Mirau! allí las casetas com s' atipan.

XIFRÓ. (*A Cantaire*) Aquells ho enténen, veus?

CANT. Deixemo corre (*anant al fons la platja*).

XARUL. ¿Que encomaném el nostre?

XIFRÓ. Reposém (*á Cantayre*). No t' enfadis per xó ¿eh?

CANT. Sembla una professó. ¡Miráu quina gentada!

XARUL. ¿Qué esperarèm la Cobla?

CANT. Si; vuy torná á senti 'l plany de la tenora (*á Xifró*) ¿tant poch t' agrada aixó?

XIFRÓ. Si, home, fins puntejar-la farém. Tots els carradors de casa hi són.

XARUL. Menos jo; val á dirho.

XIFRÓ. Tu, no fas carrachs, are...

XARUL. Vá, per las cofas que n' hi omplert. ¿Miréu, l' esquilet quins recorts m' hi ha deixat á les mans? (*ensenyant las*).

CANT. Aixó t' honra, home.

XARUL. Pero no m' enriqueix.

CANT. Ja ho veig. Tu voldrias ser fabricant.

XARUL. Y demá, festa altre vegada.

CANT. T' enganyas Xarul. Allavors las duricias s' et farian per dintre ..

XIFRÓ. Aixó mateix. Are vás al grá, veus?

XARUL. (*A Cantayre*) ¿Que vols dir?

CANT. Qu' are est lliure de Cavorias. Allavors no ho foras...

XARUL. No tant com te pensas. També tinch las mevas jó. Sempre de cara 'ls tinars, ficat entre palias y els dissabtes vigilar els catres...

XIFRÓ. El recompte de taps t' amohina? ¿Y els brenás qué féu á ca la Veyá? aixó no ho contas.

XARUL. ¿Que os penséu que no mes visch pel menjá?

CANT. No parléu mes de suro. Avuy hem de remembrá la natura.

XIFRÓ. Tens rahó. Déixam dir Deu vos guard á n' en Filó (*entrant dintre la casa*) ¡Gent de Deu!

XARUL. Que 'ns farém fer per brená?

CANT. El que volguéu, per mi.

XARUL. Pero las *groinas* que no hi mánquin, fa? *Pixo-palo*, quatre olivetas negres, y un ansiam dels grossos ¿eh?

CANT. Es la meva menja á Barcelona molts colps· ¡L' amanida!

ESCENA QUINTA

DITS FILÓ Y XIFRÓ. HA POCH EN JAYO

FILÓ. ¡Llam ma mati! si que no m' enganya (*ab tó mol viu*) ¡Xarul! (*abrassant·lo*).

XARUL. El mateix ab menos quartos.

FILÓ. Sempre ab els dinés. Home fes com jó; á mi m' els guarda l' aygua.

CANT. Bona caixa.

FILÓ. Si, senyó, si; l' aygua. Els peixos que s'hi crian me dónan menjá. ¿Perque en vuy més?

CANT. Es el vostre ofici, es cert.

FILÓ. ¡Que Deu nos dó salut! Vatúa de Xarul! Noy! ens créyam ben bé qu' erats mort.

XARUL. Si qu' hem voleu mal!

FILÓ. Que la barca y jó, anem á fons, si aixó es cert. Ben al contrari. T'anyoravam. ¡Llamp ma mati! Ahi, per ahi, en parlávam ab la gran de la Fumada. ¿Que s' haurá fet d' en Xarul?—déyam—com qu' avans tot subint venias á brenar, encare que caigués el sol á samalades,

XIFRÓ. Es que l' hem fet encarregat, are. Te més cavorias, fa? (*á Xarul*).

XARUL. Si; are mano.

FILÓ. (*Ab tó humoristich*) ¿Que m' haig de treure sa barretina? (*fent una rialla*).

XARUL. No os en riheu, m' ha fet torná serio aquest cárrech.

FILÓ. Si que 't trobo fet un altre. ¿Es dir que 'ts encarregat?

XARUL M' ho anoménan; pro no serveixo, la vritat.

FILÓ. Tú, ets al revés d' en Cabrot; aquell sempre vol maná á la barca.

JAYO. (*Atret per la conversa*) ¿Eh, quina jornada!

XARUL. ¡Ola Jayo! (*als companys*) guaytéu que va fort, encare.

JAYO T' enganyas, soch frígol de sas camas, já Heu arreplegat bon dia per casera...

XARUL. Pero ni un conill ¡Mirau! (*ensenyant-li el sarróns*).

XIFRÔ. Cada any per tal diada el fá bon temps..

CANT. ¡Que n' es d' hermós tot aixe!

JAYO. ¿Es á dir que li agrada?

CANT. Molt. Aquí, en aqueix arrabal hi viuria felís... ¡lluny de la farsa!

JAYO. Aquesta senyora, ja 's fica per tot arrèu.

FILÓ. ¡Oh! també hi han cavorias per xó, mes! no 'm fes càs nosaltres.

XIFRÓ. Ja ho sab. Es fill de ca 'n Cuca.

FILÓ. ¡Ah! es de la terra també? Als vells vaig arribá á coneixe.

CANT. Van durme á ciutat de tant petit y fins are no ho havia vist mes; y creguéu que m' hi encanto.

XARUL. A tot arréu t' agrada! (*á Filó*). No fa gaire deye que à dalt del Far li agradaria viure.

CANT. Ben aprop séu, si; ¿Voleu res mes bell qu' aixó? Sentír els rossinyol quan salmeja; escoltá las nits, per exemple, de bonansa, el remoreig de l' aygua; veure aquell raig de llúm del Far, que giravoltant ab magestuós silenci, apar digui: — No temáu naufrechs de la vida, mon raig de llúm vos crida á salvació.—

JAYO. Bona dita.

FILÓ. (*Rialler*) Ja fora bó per pescá á l' encesa vosté ¿fá? (*á Xifró*).

CANT. ¡Quisab!

XIFRÓ. Aquest, viu d' ilusións; per menjá la pesca serviría.

XARUL. (*A Filó*) Es poeta el senyor.

FILÓ. Ja es veu que fa aná bè la llengua. Au entréu que 'ns ajudaréu.

XARUL. Per xó, hem vingut.

FILÓ. Ja m' ho penso.

JOA. (*De dintre*) ¡Filó!

FILÓ. ¡Va! au! las groinas son á taula.

JAYO. Si, entreu.

CANT. La Cobla tornará á tocá ¿no es cert?

FILÓ. No 'n mancaria d' altre. Dintre poch hi haurá la ballada tancadora.

CANT. ¿Voleu dir que será la derrera?

JAYO. A la platja, si, per 'questa anyada.

FILÓ. ¡Oh! Ja veurá quina bromalla. Al Empordá som aixís; diuhen á treballá? tapers, pagesos y pescadors tots á la feyna; pero al aplech? ¡Oydá! Jayo! Al aplech tothom á riurer.

JAYO. Tothom hi fa cap.

FILÓ. De Calonge, Bordils, Madremanya, tot un estol d' empordanesos.

CANT. Ben aplegats, bonica ensenya.

FILÓ. Miri quina negror de gent al santuari. No hi manca ningu.

JAYO. Si; la Mariona que al cel sia.

FILÓ. Deixéu en pau als morts.

CANT. Aquí os crieu forts com la mateixa naturalesa.

FILÓ. Fem com els arbres; rebém bonansa y mal temps; treballém, fém canillas per empaytá conills y n' isém la bandera quan es festa (*senyalant la porta*)

CANT. ¡Bella vida!

JAYO. No es tant bonich com sembla, no! aquella senyora qu' anomenat avans, ja ens hi sab massa.

JOA. (*De dintre*) Filó, qu' aixó es refreda.

FILÓ. Te rahó ¡vatúa! au! entremi.

JAYO. ¡Ay jo et flich de brivall (*per en Xarul*)

XARUL. Somi, Jayo. A la taula y al llit...

JAYO. Si, home, al primer crit. Ja m' en recordo (*entrant tots á dintre*).

ESCENA SEXTA

FRIGOLET PER L' ESQUERRA. A POCH CABROT DE DINTRE LA CASA (*aqueix dialech molt animat*).

FRIG. (*Acostant-se á la porta*) ¡Cabrot!

CAB. (*De dintre*) Ja surto.

FRIG. Ja van baixant (*mirant al cim*) seré felis si m'escolta (*per la Celo*)

CAB. ¡Caray Xicot! qu'has anat depressa.

FTIG. ¿Ja li has dit?

CAB. Si, home.

FRIG. Diu que si, vritat?

CAB. Diu qne ronca la mar.

FRIG. Au! home, esplicat, (*revelant nirviositat*)

CAB. Ella ja t'estima ja, ¡pobre Celo! fins l'hi vista plorar, pero el Jayo...

FRIG. Que ho ha sentit, potser?

CAB. ¡Ca! Han sortit á parlar de l'Emboyrada, y ja t'ho pots pensar.

FRIG. ¡Sempre aquesta dona! per cert que quau la Cobla tocaba la donzella s'ha posat á cridar—¡Mori l'Isart! y ha desaparescut del Santuari; tothom la creu boja.

CAB. ¡Pobre dona! ¿Que vols entrá?

FRIG. No! Ja voldria que comensés la Cobla.

CAB. Donchs, Ja surto aviat.

FRIG. Digali que soch aqui, que no ho senti 'l Jayo, sents?

CAB. ¡Llamp ma mati! no sentirá res. (*s'en va dintre*)

ESCENA SEPTIMA

DIT Y CELO. HA POCH CANTAYRE

FRIG. Si la puch convense ¡Oydá! será ben meva. Ja surt. (*acostansi*)

DUO

Gracias á Deu que t'acostas
Celo, prenda de mon cor.
CELO Estich molt esporuguida,
donchs, avuy, tinch molta por!

FRIGOLET

Ja sabas que no t'oblido,
que sols visch per estimar. .
ab aixó vulgas ser meva
y l'amor podrém gosar.

CELO

Si 's que ton amor me juras
qu'en será sempre fidel
jo, faré, que la llar nostre
tingui sols la pau del cel.

FRIGOLET

Ton amor faré que visqui
eternament dins al cor.

CELO

Seré teva.

FRIGOLET

Serás meva.

AB-DOS

¡Victoria donchs á l'amor!

CELO. No cridis gayre, l'avi vigila molt. No as fet lo qu'hem vas prometre.

FRIG. He fet rodó, com els baylets d'escola. ¿Fa Celo, que m'ho perdonas?

CELO. No t' ho mereixes.

FRIG. Enpró per lló ja timdrém temps. La custió es que m'estimis Celo, que m'estimis, sents? (*Abrassantla ab rezel*)

CELO Ja m'ho ha dit en Cabrot. Mes tard ja quedarém pel puesto. Hem d'enrahonar molt. ¡Mira! ja baixa la Cobla...

FRIG. Si; tot ballant m'ho dirás ¡acóstat! (*tornant á abrassarla sorprenent-lo En Cantayre*)

CANT. (*á Celo*) Molt bé. Vostè fá com jó, el menjá no la crida gayre.

FRIG. (*Apart*) ¡Malviatje l'home!

CELO (*Avergonyida*) Be prou qu'ens vaga...

CANT. ¿Que's el séu promés?

CELO Es de la Vila.

FRIG. Ballém subint plegats.

CANT. Company de balladas, ¿no es aixó? (*ab intenció*)

FRIG. També ens estimém, sinó que'l seu Avi...

JAYO (*De dintre*) ¡Noya! ¡Celo!

CELO ¡Ja vinch! (*correnthi, á Cantayre*) Per Deu! no li digui qu'era ab aquet. (*a Frigolet*) Fins á després!

CANT. No! per mi ja os podeu entimar. ¡Es tant bell l'amor!

FRIG. Si, que ho es, fa?

CANT. No hi ha res mes gran, ni mes sublim á la terra; pero ¿ja'n sabéu d'estimar, vos?

FRIG. ¡Oydá! Sols penso ab ella. Per ella vaig als aplechs encare que sigui ab tren espardenyal, sinó que'l seu Avi...

CANT. No n'hi ha prou, d'aixó, es dir que os s'ha l'allunya?

FRIG. No vol que m'hi atansi gayre...

CANT. Potser n'hi heu fet alguna.

FRIG. ¡Cá! Cavorias d'ell. A vila, van enganyá una noya fa temps, y va estimbarse del Far.

CANT. ¡Pobre jove! Es una infamia.

FRIG. D'allavors ensá que sempre la vol aprop.

CANT. Fa bé; conque es jove y maca.

FRIG. Per xó, ens entimém.

CANT. Es el seu deber vetllá per ella. ¿que n'hi heu parlat alguna volta, al seu Avi d'aixó?

FRIG. May! ¿Que n'ha de fer el presumidot?

CANT. Encare hem faréu riure ¡pobre Avi! ¡Ho diheu per la flor que porta?

FRIG. Si senyó. Li está tan be com una corbata á un porch.

CANT. ¿Que no os agradan las flors?

FRIG. M'estimaria mes tenir sa varola negra que dur flors á la seva edat.

CANT. El cor nó envelleix may, jove. Vos sentíu amor, y l'egoísme qu'está renyit ab ell vos priva de veuri clá, fer lo dels homes.

FRIG. ¡No l'entench!

CANT. Que l'amor va de cara á la llúm, may á la fosca: Si vos voléu aquesta xamosa noya, que mes natural que parlar-ne al seu Avi, y fora patir mès.

FRIG. Li tinch pó. Te molt mal génit.

CANT. Per l'amor no hi han barreras, quan s'estima de debó. ¿Voleu dir, que sent vos, un bon jove, com suposo, os negará l'estímul d'aquesta xicota?

FRIG. Ja ho diu vosté ..

CANT. Ho dich perque ho sé. Animéusa; Avans d'anármen ja os hi daré un colp de má.

XIFRÓ. (*De dintre*) ¡Cantayre!

CANT. Dispenséu hem cridan. Rés, ànimo y coratje. (*al peu de la porta*) Recordéusan bé;—No hi han barreras, quan s'estima de debó! (*s'enva*)

FRIG. (*cap-ficat*) ¡Llamp ma mati! Si haurá conegut que no l'estimo. Aquest senyor m'ha fet sentir pó, pó, y de que? (*grans rialles y veus que s'acostan*) s'apropan (*anant al fons de la platja*) a riure per are..

ESCENA OCTAVA

DIT Y HA POCH LA COBLA FILÓ Y CABROT. (*Van sortint noys y joves fent gran cridoria donant mostres de gran alegría per la platja*).

FRIG. La Cobla ja es aquí; pronte serás meva Celo (*anant á agafarse pera ballar la sardana*) ¡Visca la Cobla noys!

VEUS. ¡¡Visca!!

FILÓ (*Ab un trós de pá als dits*) ¡Vinga noys, brassos enlayre, ¡au! minyóns que ve'l punteix, ¡y com refila la Cobla! Ja pot portá turbonadas el temps, qu'arreu las amansa nostre ball empordanés (*al finalisar la sardana se sent un grós soroll d' haver caygut un home al aygua*) ¡¡Paréu!! !pareu!! (*Las donas fan un xiscle y s'enrotllan a un costat, espantadas*)

CAB. ¿Qu'estat aixó?

FRIG. Un bulto qu'ha caigut de dalt,

VEU Jo l'hi vist, era un home.

FILÓ. ¡Au! Cabrot, barca al aygua. (*Cabrot va correns per l'esquerra*)

ESCENA NOVENA

DITS, XIFRÓ, XARUL, JOANOLA, JAYO, CELO Y CANTAYRE

XIFRÓ Que son aquets crits?
FILÓ Un que s'estimbat.
JAYO ¡Válgam Deu! ¿será l' Emboyrada?
FRIG. ¿Per que tremolo? (ap.)
JOA. (*A Filó*) ¿Que ha passat noy?
FILÓ ¡Calléu! Ja vinch Cabrot! (*va á cercar la barca per lesquerra. Tots réstan en silenci llarch rato*)
CELO ¿Qu'estat Joanola?
JOA. Are ho sabrém, portser.
XIFRÓ Ha caigut un home del Far...
CELO ¡Verge del Remey!

ESCENA DÉCIMA Y DERRERA

DITS, FILÓ Y CABROT

CANT. ¿Un cós humá ha caygut?
JOA. Si, senyó, una persona.
CANT. (*Acostansi*) Are son aquí
XIFRÓ. (*A Filó*) ¿Qu'era noy?
FILÓ. (*Revelant cansament*) Un mal home. L'Isart que s'exclafat à las rocas. (*Impressió general*)
JOA. Deu l'hagi perdonat!
JAYO No! no te perdó de Deu, aquell home; per xó ha fet el camí de la Mariona...
CELO Aixó es un cástich de Deu!

CANT. Ben cert, que si.

FRIG. L'Emboyrada l'ha mort.

JAYO ¿Que sabas tu?

FRIG. Per dalt, cridava, ¡Mori l'Isart! mentres la Cobla tocaba la Donzella.

FILÓ Era just. Boja ó no, ella s'ha fet la justicia. L'Isart no enganyará cap mes noya; ja es dels peixos...

CAB. (*Ab mánigas de camisa mulladas*) Y jo de l'aygua, ¡mirau! no valía tant ell com lo que me mullat.

XARUL No deshonrará mes noyas, ni el tínars dels obrers.

FRIG. (*Ap.*) ¿Perque tindré por?

CANT. (*A Frigolet*) ¿Veyeu la gent dolenta?

FRIG. Es cert. (*acostansa á Celo*) Celo! (*baix*)

CELO Ja hi'niré...

FRIG. No! no hi vagis aquell lloch, ¡no puch enganyar-la! (*anantsen depresa*)

FILÓ No s'entristeixi l'aplech, ¡Visca la festa!

VEU Quan á Vila ho sabrán, quina alegría!

CANT. Aixó, may, una desgracia, no deu alegrá á ningú.

VEU Primer va ferla ell.

JAYO ¡Era un malvat!

XIFRÓ Un gandúl!

XARUL Un mal company!

FILÓ Un lladre d'honras (*encoratjat*). Au! sardanayres, á ballar las de cent passos, ab mes coratje que may. Ell, á la fosca; Nosaltres á la llúm, á l'amor. ¡Sómi Joanola! (*es posan á ballar la sardana derrera*)

CELO (*Tirantse als brassos de Jayo*) !Avi!

JAYO Tú, ben aprop meu, sempre...

CANT. (*A Celo*) La vida es llúm, jove, no hi crégui

may ab la fosca de l'amor... Aquest és el seu puesto. (*per l'Avi*)

JAYO Ha mort el traidor per fi.

FILÓ (*Molt encoratgat acostansi*) Si; l'alegría l'ha mort; ¡Visca l'alegría!

VEUS (*A chor*) ¡¡Visca!! (*Celo y Jayo restan abrasats. Filó y Joanola forman cuadro al l'Avi. Cantayre á primer terme prop de l'Avi, plegats els brassos, contempla el quadro*).

TELÓ PAUSAT

OBRAS DEL AUTOR

ESTRENADAS

Bluyta social (*drama ab 4 actes, ab colaboració*) *editada*
Els Precaris (*drama social ab 3 actes*).
L' Aplech de l' alegría (*drama ab 1 acte, costúms empurdaneses*).
¡Crit de Pátria! (*monólech dramátich*) *edició agotada.*
La Tomba de la Mare! (*monólech dramátich*).
Clá y Catalá (*monólech cómich*).
Músichs prohibits (*monólech cómich*).
Flores de Márgen (*monólech dramátich castellá*).
Las Mondongueras (*sarsuela ab 1 acte y 3 quadros, costúms aragonesa, música d' Emili Vilalta, editada.*

INÉDITAS

Las Manzanas (*dialech pera nens, castellá*).
La festa de Nadal (*drama ab un acte*).
La darrera alegría (*monólech dramátich*)
La Cansó del Poeta (*drama ab un acte y tres cuadros*).
La festa dels Coloms! (*Revista ab 1 acte y 3 quadros*).
Fugint de la Blum! (*drama ab 3 actes*).
El procés de l' Ánima (*quadro simbólich ab 1 acte*).
La festa del Treball (*drama ab 3 actes*).
La Rondalla (*monólech dramátich*) *editada.*
L' Aplech de l' alegría (*sarsuela ab 1 acte, costums empordaneses*), *de Jaume Rogés, editada.*
¡Lucerillo! (*Idili musical castellá*).